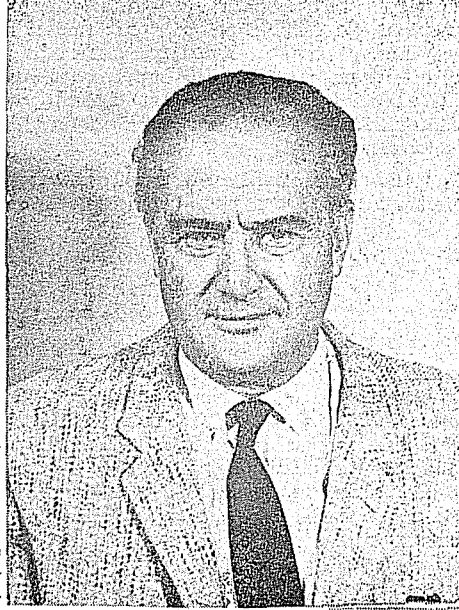

Mahmut KARMAN'ı kaybettik

Bitki koruma ve özellikle entomoloji bilimi, çok değerli bir büyüğünü daha yitirmiş bulunuyor. Meslekte gözümü yanında açma bahtiyarlığına eriştiğim ve bundan da her zaman gurur duyduğum Mahmut ağabeyimi kaybetmenin sonsuz üzüntüsü içindeyim. 3.10.1989 salı günü öğleden sonra onun ölüm haberini aldığım zaman, son derece sarsıldım. Kendisinin bilim adamı ve idareci olarak, Türkiye Bitki Koruma alanında müstesna bir yeri vardı. Ayrıca sporcu olarak da Türkiye spor tarihinde seçkin bir yere sahipti. Alçak gönüllülüğü, hassaslığı, yardımseverliği, büyük küçük herkesle dost olması, yurduna hizmet etme aşkıyla yanıp tutuşan kişiliği ve Trabzonlulara has yiğit davranışlarıyla meslektaşların gönüllerinde tahtkurmuş ender büyüklerimizdendi.

1910 yılında Trabzon'da doğan Mahmut KARMAN; ilk, orta ve lise tahsilini bu güzide kentte tamamladıktan sonra, o zaman Ankara'da henüz daha yeni kurulmuş olan Yüksek Ziraat Enstitüsü, Ziraat Fakültesi'ne 1933 yılında girmiş ve 1937'de de buradan mezun olmuştur. Yüksek Ziraat Mühendisi ünvanıyla hayata atılan Mahmut KARMAN, Tarım Bakanlığı teşkilatında Divriği Ziraat Muallimi olarak 1940 yılına kadar çalışmış, aynı yıl Bornova Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü'ne atanmış ve emekli olduğu 8 Eylül 1975 tarihine kadar aralıksız olarak bu seçkin Enstitü'de görev yapmıştır. Bu süre içinde 1950-1952 yılları arasında takriben 1,5 yıl A.B.D.'nde mesleğiyle ilgili çalışmalar yapmış, uzun yıllar uzman ve laboratuvar şefi olarak görev yaptığı sevgili Enstitüsü'nde de 1973 yılından emekli olduğu tarihe kadar müdürlük yapmıştır.

1940 yılından itibaren entomolog olarak çalışan Mahmut KARMAN, entomoloji ve bitki koruma alanlarında kitap, broşür ve bilimsel makale olmak üzere 25 kadar yayın yapmış, meslek hayatı başarılarla dolu geçmiştir.

Yeni neslin çoğu hatta yanında çalışmış olanlar bile, bu seçkin meslektaşımızın bazı özelliklerini bilmediklerinden eminim. Bu bakımdan, bu özellikleriyle de kendisini burada kısa da olsa meslektaşlarımızı tanıtmakta yarar görüyorum. Mahmut KARMAN'ın özelliklerinden birisi, onun hassas ve ince ruhlu olmasıydı. Bu niteliği, onun şair ve müzisyen olmasına sebep olmuştu. Ortaokul ve özellikle lise çağlarında çok güzel viyolensel çaldığını, hatta Ankara'ya Ziraat Fakültesi'ne girdiği ilk yıllarda Riyaseti Cumhuriyeti Orkestrası tarafından davet edilerek, bir konserde bu instrument'i çaldığını acaba kaçımız bilmektedir? Ne yazık ki Ankara'ya geldiğinde spora olan düşkünlüğü, bu instrument'i bir daha eline almamasına sebep olmuştu. Şairliğine gelince, onun eski Türkçe yazıyla yazılmış birçok şiiri olduğunu biliyorum. Kimbilir, belki bunlar birgün sayın eşi Meliha KARMAN, çocukları veya torunları tarafından yayınlanacaktır. Kendisi çok duygusal olduğu için, bulunduğu herhangi bir ortamdan bazan etkilenerek kaleme sarılır, bir şeyler yazardı. Yazdığı şiirler içinde çok güzel olanlarının bulunduğundan eminim. Çünkü bunlardan birisi, çok yakın arkadaşı İsmail Baha Süreلسan tarafından bestelenmiş ve çok sevildiği için, günümüzdeki rast makamındaki programların sonunda adeta vazgeçilmez beste olarak çalınmaktadır.

Birinci Kupleye başlayan bu güfthenin, aşağıda verdiğim mısraları Mahmut KARMAN'a ait bulunmaktadır.

Ay gülsün ufuktan sana, sen bak ona gül de
Mehtabı gezindir yine binlerce gönülde
Dön kıvrılarak, dön güzelim ince belinle
Mehtabı gezindir yine binlerce gönülde

Mahmut KARMAN'ın sporculuğuna gelince; kendisi mesleğinde olduğu gibi, sporda da gerçek bir üne sahipti. Öyle ki, sporcu olarak esasında futbolcu olup, bu spor dalında kalecilik yapmıştır. Trabzon'un bugünkü ünlü Trabzonspor Kulübü kadar meşhur olan eski Trabzon İdman Ocağı Kulübü'nün uzun yıllar kalesini korumuştur. Ankara'da 1933 yılında Ziraat Fakültesine girdikten sonra, defalarca Ankara karması, hatta bir seferinde de İstanbul karması kaleciliğini yapmıştır. Futbolda Milli Takım kampına 1. yedek kaleci seçilmesine rağmen, maalesef Milli Formayı giyememiştir. Bunu, o zamanlar Cihat ARMAN gibi, Türk Milli Takımının gelmiş geçmiş en büyük kalecisinin yedeği durumunda olması şanssızlığına bağlamak mümkündür. Mahmut KARMAN futbolda milli olmasına karşılık, kayakta milli olmuş, 1936 Berlin Olimpiyatları'nda Kayak Milli Takımı'nda, o zamanki deyimiyile inişte ve mukavemet yarışlarına katılmıştır. Bu branşlarda 1933-1939 yılları arasında defalarca Türkiye şampiyonu olmuştur. Kayakta en son 1939 yılında, inişte Türkiye Şampiyonluğu'nu kazanmış olan bu seçkin meslektaşımız, son bir yıl öncesine kadar aralıksız olarak her yıl Uludağ'a çıkmış ve çok sevdiği bu spordan bir türlü kopamamıştır.

Onun aramızdan sessizce ayrılışı, ailesi, yakınları, dostları, sevenleri ve biz meslektaşları için çok acı olmuştur. Kendisine rahmet, kederli eşi, çocuklarıyla, diğer yakınlarına baş sağlığı ve sabırlar dilerim.

Nur içinde yat Mahmut ağabey !

Niyazi LODOS

ORBITUARY

On 3rd October 1989, Mr. Mahmut KARMAN aged 79, an distinguished entomologist died at his home in Bornova, İzmir. He was worked as an entomologist at the Plant Protection Research Institute, Bornova, İzmir between 1940-1945 and served as a director at the same institute 1973-1975.